

*Чого не лікують ліки, вилікує залізо;
чого не лікує залізо, лікує вогонь; чого не лікує вогонь,
те слід вважати невиліковним.*

Гіппократ, V ст. до н. е.

*Існує три категорії людей:
чоловіки, жінки й жінки-лікарі.*

Сер Вільям Ослер

*Сан-Франциско
Весна 1995 року*

Окружний прокурор Карл Ендрюс лютував.

– Що, чорт забирай, тут коїться? – викрикував він. – Три людини живе під одним дахом і працює в одній лікарні. Через одну з них ту лікарню ледь не закривають, друга вбиває пацієнта за мільйон доларів, а третя – мертва.

Ендрюс зупинився, щоб глибоко вдихнути.

– І всі вони жінки! Три кляті жінки-лікарки! Преса ставить до них, як до зірок. Вони на всіх каналах. На «60 хвилин» про них репортаж. Барбара Волтерс узяла в них інтерв'ю. Яку б газету чи журнал не взяв до рук, усюди їхні фото чи якась історія про них. Б'юся об заклад, що Голлівуд зніме про них фільм, де цих сук перетворять на героїнь! Не здивуюся, якщо їхні обличчя розмістять на поштових марках, як Преслі. Ну, бачить Бог, я цього не дозволю!

Він ударив кулаком по фотографії жінки на обкладинці журналу «Тайм». У підписі йшлося: «Докторка Пейдж Тейлор: Ангел Милосердя чи Слуга Диявола?».

– Докторка Пейдж Тейлор, – голос окружного прокурора сповнився огиди. Він повернувся до Гаса Венебла, головного прокурора: – Я передаю цю справу тобі, Гасе. Мені потрібен обвинувальний вирок. Убивство першого ступеня. Газова камера.

– Не хвилюйся, – тихо промовив Гас Венебл. – Я про все подбаю.

Спостерігаючи за докторкою Пейдж Тейлор у залі суду, Гас Венебл думав: «На вигляд вона не вразлива перед судом присяжних». Потім усміхнувся до себе. «Ніхто не застрахований від присяжних». Вона була висока й струнка з приголомшливими темно-карими очима, що вирізнялися на блідому обличчі. Байдужий спостерігач назвав би її привабливою жінкою. Більш уважна людина могла помітити щось інше: у ній співіснували всі етапи життя. Радісне дитяче захоплення накладалося на сором'язливу невпевненість підлітка й мудрість та біль дорослої жінки. У її погляді крилася невинність. «Вона з тих дівчат, – цинічно розмірковував Гас Венебл, – яких чоловік із гордістю привів би знайомити з матір'ю. Якщо б його матері подобалися холонокровні вбивці».

У її очах ховалося ледь не моторошне відчуття відстороненості, свідчення того, що докторка Пейдж Тейлор замкнулася від світу глибоко в собі, думками перемістилася до іншого місця й часу, далеко від холодної та бездушною судової зали, де її ув'язнили.

Судовий процес відбувався у поважному старому Залі правосуддя на Браянт-стріт. Будівля, у якій розташовувався Вищий суд та окружна в'язниця, – похмура споруда, сім поверхів заввишки, зведена з квадратного білого каменю. Відвідувачі, що прибували до будівлі суду, минали електронні контрольно-пропускні пункти. Нагорі, на третьому поверсі, розташовувався Вищий суд. У судовій залі 121, де розглядали справи про вбивства, біля задньої стіни, на фоні американського прапора, стояла суддівська трибуна. Ліворуч від трибуни розмістилася лава присяжних, а в центрі зали – два столи, розділені проходом: один для прокурора, інший – для захисту.

Зала суду кишіла репортерами й тими глядачами, яких приваблюють трагічні дорожні аварії чи вбивства. Як для судових процесів у справах про вбивство, цей вирізнявся ефектністю. Прокурор Гас Венебл був ще тим: кремезний, наче гора, з розкішною сивою шевелюрою, борідкою і шляхетними манерами господаря південної плантації, хоч ніколи й не бував на Півдні.

Він випромінював ледь помітне збентеження і розум мав, наче комп'ютер. Його фірмовим стилем як улітку, так і взимку був білий костюм і старомодна сорочка з жорстким комірцем.

Адвокат Пейдж Тейлор, Алан Пенн, був цілковитою протилежністю Венебла: невисокий й енергійний, мов акула, що заробив репутацію численними виправдальними вироками для своїх клієнтів.

Ці двоє чоловіків раніше вже зустрічалися в суді, тож побудували стосунки на основі вимушеної поваги та глибокої недовіри. На диво для Венебла, Алан Пенн завітав до нього за тиждень до початку судового процесу.

– Я прийшов сюди, щоб зробити тобі послугу, Гасе.

«Бійся адвокатів, що дари приносять».

– Що у тебе на думці, Алане?

– Зрозумій правильно, я ще не обговорював цього зі своєю клієнткою, але припустімо, – це лише припущення, – що я зможу переконати її визнати провину за зменшеним обвинуваченням і зекономити штату витрати на судовий процес?

– Ти хочеш поторгуватися за угоду про визнання провини?

– Так.

Гас Венебл схилився над столом, щось шукаючи.

– Не можу знайти чортів календар. Знаєш, яка сьогодні дата?

– Перше червня. Чому ти питаєш?

– Бо якоїсь миті я подумав, що вже настало Різдво, інакше ти б не просив у мене такого подарунка.

– Гасе...

Венебл нахилився вперед у кріслі.

– Знаєш, Алане, зазвичай я пішов би тобі назустріч. Правду кажучи, мені б хотілося зараз рибалити десь на Алясці. Але моя відповідь – ні. Ти захищаєш холонокровну вбивцю, яка прикінчила безпорадного пацієнта за гроші. Я вимагатиму смертної кари.

– Я вважаю, що вона не винна і...

Венебл пирхнув коротким й гучним сміхом.

– Не вигадуй. Ніхто в це не вірить. Справа писана чорним по білому. Твоя клієнтка винна, як і Каїн.

– Поки її не засудять присяжні, Гасе.

– Так і буде... – він зробив павзу. – Я не сумніваюся.

Спровадивши Алана Пенна, Гас Венебл прокручував у пам'яті їхню розмову. Те, що Пенн до нього прийшов, свідчило про його слабкість. Він знав, що ніяк не зможе виграти суд. Гас Венебл думав про неспростовні докази в нього на руках, свідків, яких збирався викликати, і відчував неабияке задоволення.

Не було жодних сумнівів: на докторку Пейдж Тейлор чекає газова камера.

Сформувати склад присяжних виявилось не так уже й легко. Справа місяцями була на перших шпальтах газет. Холоднокровність убивства вкликала потужну хвилю гніву.

Суддею призначили Ванессу Янг – сувору й обдаровану темношкіру юристку, якій пророкували посаду у Верховному суді США. Вона не славилася терпеливістю до адвокатів і мала запальний характер. Серед судових адвокатів Сан-Франциско побутувала приказка: *якщо твій клієнт винен і ти прагнеш помилування, тримайся якомога далі від судової зали судді Янг.*

У день початку судового процесу суддя Янг викликала адвоката й прокурора до свого кабінету.

– Ми домовимося про кілька чітких правил, джентльмени. З огляду на серйозність цього суду, я готова піти на певні поступки, щоб забезпечити справедливий процес для обвинуваченої. Але попереджаю: не намагайтесь цим скористатися задля власної вигоди. Це зрозуміло?

– Так, ваша честе.

– Так, ваша честе.

Гас Венебл закінчував вступну промову.

– Тож, леді та джентльмени присяжні, сторона обвинувачення доведе, так, доведе, поза розумним сумнівом, що докторка Пейдж Тейлор убила свого пацієнта Джона Кроніна. Вона не лише скоїла вбивство, але й зробила це заради грошей... купи грошей. Вона позбавила життя Джона Кроніна за один мільйон доларів.

Повірте мені, вислухавши всі докази, ви не матимете жодних труднощів із визнанням провини докторки Пейдж Тейлор у вбивстві першого ступеня. Дякую.

Присяжні сиділи мовчки, незворушні, але сповнені очікувань.

Гас Венебл повернувся до судді.

– Якщо ваша честь дозволить, я б хотів викликати Гері Вільямса як першого свідка обвинувачення.

Після того як свідок склав присягу, Гас Венебл звернувся до нього:

– Ви працюєте санітаром в окружній лікарні «Ембаркадеро»?

– Так, правильно.

– Чи чергували ви у третьому відділенні, коли минулого року туди привезли Джона Кроніна?

– Так.

– Можете сказати, хто з лікарів вів його справу?

– Докторка Тейлор.

– Як би ви описали стосунки докторки Тейлор та Джона Кроніна?

– Заперечую! – Алан Пенн зірвався з місця. – Він закликає свідка дати особистий висновок.

– Підтримую.

– Дозвольте мені перефразувати. Ви коли-небудь чули якісь розмови між докторкою Тейлор та Джоном Кроніном?

– Та, звичайно. Не міг не чути. Я постійно працював у тому відділенні.

– Ви б назвали ті розмови приятними?

– Ні, сер.

– Справді? Чому ви так кажете?

– Ну, я пам'ятаю перший день, коли містер Кронін потрапив до нас і докторка Тейлор почала його оглядати, він сказав... – запала напружена тиша. – Не знаю, чи можу повторити тут його слова.

– Продовжуйте, містере Вільямс. Не думаю, що в цій залі є діти.

- Ну, він сказав їй забрати нахрін від нього руки.
- Він *так і сказав* докторці Тейлор?
- Так, сер.
- Будь ласка, повідомте суду, що ще ви бачили чи чули?
- Ну, він завжди називав її «тією сучкою». Не хотів, щоб вона до нього наближалася. Як тільки вона заходила в палату, завжди казав щось на зразок: «Знову ця сучка йде!», або «Скажи тій сучці, щоб дала мені спокій», чи «Покличте мені *справжнього* лікаря».

Гас Венебл зупинився, щоб глянути туди, де сиділа докторка Тейлор. Погляди присяжних були спрямовані на нього. Він похитав головою, наче розчарований нею, і знову повернувся до свідка.

- Чи містер Кронін здався вам людиною, яка хотіла б залишити докторці Тейлор мільйон доларів?

Алан Пенн знову звівся на ноги.

- Заперечую! Він знову просить про особисту думку.

Суддя Янг промовила:

- Відхиляю. Свідок може відповісти на запитання.

Алан Пенн глипнув на Пейдж Тейлор й опустився в крісло.

- Нізащо. Він терпіти її не міг.

За трибуною для свідків стояв доктор Артур Кейн.

Гас Венебл сказав:

- Докторе Кейн, ви були черговим лікарем тоді, коли тіло Джона Кроніна знайшли вбит... – він підвів погляд на суддю Янг, – ...мертвим від передозування інсуліном, уведеним у його крапельницю. Правильно?

– Так.

- І ви згодом виявили, що винною була докторка Тейлор.

– Правильно.

- Докторе Кейн, зараз я вам покажу лікарське свідоцтво про смерть, підписане докторкою Тейлор. – Він узяв аркуш паперу і простягнув його Кейну: – Можете прочитати його вголос, будь ласка?

Кейн почав читати.

- «Джон Кронін. Причина смерті – зупинка дихання, спричинена ускладненням інфаркту міокарда, що виник унаслідок ускладнень тромбоемболії легеневої артерії».

– А людською мовою?

- Тут написано, що пацієнт помер від серцевого нападу.

– І цей документ підписала докторка Тейлор?

– Так.

- Докторе Кейн, то була справжня причина смерті Джона Кроніна?

– Ні. Ін'єкція інсуліну призвела до смерті.

- Тобто докторка Тейлор увела смертельну дозу інсуліну й потім підробила свідоцтво.

– Так.

- І ви повідомили про це докторові Воллесу, адміністраторові лікарні, а він доповів про це відповідним органам?

– Так. Я вважав це своїм обов'язком, – його голос дзвенів праведним обуренням. – Я лікар. Тож не вірю, що можна за будь-яких обставин забирати життя в іншої людини.

Наступною зі свідків покликали вдову Джона Кроніна. Майже сорокарічна Гейзел Кронін мала вогняно-руде волосся та пишні форми, що випиналися під простенькою чорною сукнею.

Гас Венебл почав:

- Уявляю, як вам важко, місіс Кронін, але мушу попросити, щоб ви описали присяжним ваші стосунки з покійним чоловіком.

Удова Кроніна промокнула очі великою мереживною хустинкою.

- У нас із Джоном був шлюб, сповнений любові. Він був чудовим чоловіком. Часто казав мені, що я подарувала йому єдине справжнє щастя, яке він коли-небудь пізнав.

– Як давно ви були одружені з Джоном Кроніном?

– Два роки, але Джон завжди казав, що то був райський час.

- Місіс Кронін, ваш чоловік коли-небудь обговорював докторку Тейлор із вами? Казав, якою чудовою лікаркою вона йому